

The Museum of the Future
Dubai, UAE

Photo by the blowup on Unsplash.

TULEVAISUUSAJATTELU NUORISOTYÖNTEKIJÖILL E JA KOULUTTAJILLE

IMAGINARIUM PROJECT: APPROVED BY THE EUROPEAN
COMMISSION UNDER THE PROGRAMME "ERASMUS+ - KA2 -
STRATEGIC PARTNERSHIP CREATIVITY FOR YOUTH SECTOR

PROJECT NO. 2020-1-LU01-KA227-YOU-078059

Imaginarium

- Mielikuvitus ja luovuus: nämä sietokyvyn rakentamistaidot ovat tärkeitä nuorten menestykselle. Haluamme varmistaa, että heillä on paras ympäristö kehittääkseen luovuutta, jota tarvitaan henkilökohtaisen, ammatillisen ja yhteisön (kestävän) tulevaisuuden inspiroimiseen ja rakentamiseen.
- Imaginarium-projektin tavoitteena on luoda uusia toimintavälineitä yhteistyössä nuorisotyöntekijöiden asiantuntemusta ja yhteistyöorganisaatioiden kokemusta suunnitteluajattelusta, tulevaisuusajattelusta ja kestävästä kehityksestä.
- Tätä eurooppalaisen Erasmus+-ohjelman osarahoittamaa eurooppalaista hanketta johtaa innovatiivinen kumppanuus, joka tuo asiantuntemusta yliopistoista, sosiaalisista yrityksistä, osuuskunnista ja liike-elämästä Luxemburgista Art Square Lab, Ranskasta Co-Actions, Irlannista M- Powered ja Suomesta Turun yliopisto.

ART SQUARE
LAB

UNIVERSITY
OF TURKU

Tulevaisuusajattelun opas sinulle....

Edessäsi on tulevaisuusajattelun opas nuorisotyöntekijöille ja kouluttajille. Toivottavasti se inspiroi sinua käyttämään tulevaisuusajattelua päivittäisessä työssäsi nuorten parissa.

Olemme keskittyneet kolmeen näkökohtaan:

Miksi? - mitä pidämme tärkeänä tulevaisuusajattelussa, miksi haluamme edistää ja käyttää sitä nuorisotyössä?

Mitä on tulevaisuusajattelu? Lyhyt johdatus teoriaan ja viittaukset lähteisiin, joista voit syventää osaamistasi tulevaisuusajattelusta.

Miten? - Työkalulaatikko, jossa on useita harjoituksia, joita voit käyttää päivittäisessä työssäsi nuorten kanssa.

Sisällysluettelo

1

**Miksi
tulevaisuusajattelu?**

2

**Mitä on
tulevaisuusajattelu?**

3

**Miten -
Menetelmät ja
työkalut**

Miksi tulevaisuusajatt elu?

CHAPTER

01

Miksi tulevaisuusajattelun opas nuorisotyöntekijöille?

Viime vuosina olemme kohdanneet kriisin toisensa jälkeen. Ilmaston lämpeneminen, biologisen monimuotoisuuden häviäminen, Covid-19, Euroopan sota, inflaatio... Kaikki nämä kriisit ovat olleet musertavia nuorille - ja myös aikuisille. Näinä aikoina me kaikki tarvitsemme toivoa paremmasta tulevaisuudesta.

Nuorten tulisi oppia kuvittelemaan toivottavia, mahdollisia tulevaisuuksia. Mutta ei vain kuvitella, heidän pitäisi myös oppia, että se, mitä he tekevät tänään ja huomenna, voi saada nämä tulevaisuudet toteutumaan. Tästä tulevaisuusajattelussa on kyse: Kuvittelet mahdollisia tulevaisuuksia, valitset toivotun ja sitten mietit, mitä voit tehdä saavuttaaksesi sen.

Nuoren toivottu tulevaisuus voi olla unelma-ammatti tai jopa maailma ilman ilmastonmuutosta. He valitsevat. He tietävät.

Miksi tulevaisuusajattelu? Uskomme, että kyky kuvitella ja luoda tulevaisuuden skenaarioita tukee resilienssiä. Se auttaa meitä valmistautumaan erilaisiin tulevaisuuksiin, asettumaan tulevaisuuden tilanteeseen ja päättämään, onko tämä se tulevaisuus, jonka haluamme? Jos kyllä, mitä voin tehdä tänään päästäkseni lähemmäksi tulevaisuutta, jos ei, mikä pysäyttää kehittyvän trendin, mitä voin tehdä tänään muuttaakseni kurssia ja osallistuakseni toisenlaisen todellisuuden luomiseen? Mitä muita trendejä voin tukea, jotta haluamani tulevaisuus toteutuisi?

Tämä opas auttaa sinua ymmärtämään, mitä tulevaisuusajattelu on ja miksi mielikuvituksella on suuri rooli tulevaisuuden skenaarioiden luomisessa. Tulevaisuuden skenaarioita luomalla on helpompi kesityttää tuntematon, auttaa nuoria saamaan voimaantumisen tunteen ja näyttää heille, kuinka he voivat luoda ja rakentaa haluamaansa tulevaisuutta.

"Olla toiveikas tarkoittaa olla epävarma tulevaisuudesta, olla herkkä mahdollisuuksille, omistautua muutokselle aina sydämesi pohjaan asti."

Rebecca Solnit, historioitsija ja aktivisti

”Nopeasti muuttuvassa maailmassa on tärkeää oppia käsittelemään epävarmaa ja jatkuvasti muuttuvaa tulevaisuutta. Varusta seuraavat sukupolvet näillä taidoilla luokkahuoneessa!”

Tulevaisuuden lukutaito avaintaitona

Nykypäivän nuoret tarvitsevat yhä enemmän kykyä ymmärtää, elää ja navigoida epävarmuuden ja nopeiden muutosten maailmassa. Siksi on tärkeää tarjota heille varhainen perusta ja työkalut kriittiseen, luovaan ja visionääriseen tulevaisuusajatteluun.

”Tulevaisuuslukutaidon kehittämisen tavoitteena on oppia ajattelemaan tulevaisuutta luovemmin, kriittisemmin ja laajasti. Paremman tulevaisuuden lukutaidon kautta ihmiset tiedostavat entistä enemmän mahdollisten tulevaisuuksien monimuotoisuutta ja omaa kykyään vaikuttaa tulevaisuuden suuntaan – henkilökohtaisella, paikallisella ja globaalilla tasolla. Tulevaisuuslukutaito on merkittävä meta-taito 2000-luvun maailmassa, joka auttaa yksilöitä paitsi ajattelemaan kriittisesti ja luovasti löytääkseen ratkaisuja olemassa oleviin globaaleihin ja paikallisiin ongelmiimme, mutta myös rakentamaan henkilökohtaista kestävyyttä nopeasti muuttuvassa maailmassa.

Tulevaisuuslukutaito avaintaitoina

Tulevaisuuden lukutaito on avaintaito. Yhä useammat yliopistot mainitsivat tämän ja korostivat sen kehittämistarpeita. Myös yhteistyökumppanimme Turun yliopisto työskentelee tämän asian parissa.

EN FI
HOME STUDY AT UTU RESEARCH BUSINESS COLLABORATION UNIVERSITY NEWS Q

Home / University / Turku School of Economics / Finland Futures Research Centre / Collaboration

Tulevaisuusajattelu ja osaaminen

Myös paljon osaamista, esimerkiksi Green Comp - Eurooppalaisen kestävän kehityksen osaamiskehyksessä, joita voidaan kehittää tulevaisuusajattelun metodologialla. Tämä myös perustelee, miksi nuorisotyössä tulisi ottaa mukaan mielikuvituksen ja tulevaisuusajattelun työkalut ja menetelmät. Niiden avulla voidaan kehittää nuorten osaamista ja tulevaisuudessa tarvittavia taitoja.

Tulevaisuusajattelu ja osaaminen

Arvot:

- kestävän kehityksen
- arvostaminen
- oikeudenmukaisuuden tukeminen
- luonnon suojelu

Monimutkaisuuden ymmärtäminen

- systeemiajattelu
- kriittinen ajattelu
- Ongelmien kehystäminen

Kestävän tulevaisuuden kuvittelu:

- tulevaisuuslukutaito
- sopeutumiskykyä
- tutkivaa ajattelua

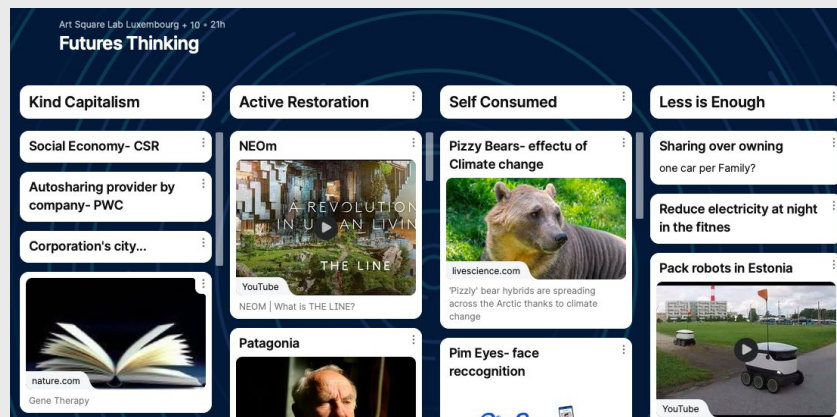
Kestävän kehityksen tukeminen:

- poliittinen toiminta
- kollektiivinen toiminta
- yksittäistä toimintaa

Kompetenssit ja taidot - ▶●◆ millaisia taitoja ja pätevyyyksiä minun tulee kehittää

Kompetenssit, taidot, asenne, jotka voivat auttaa sinua käyttämään tulevaisuusajattelun menetelmiä:

- Utelias
- Ei tuomitseva
- Tieteidenvälinen
- Kokonaisvaltainen
- Analyttinen
- Luova
- Sinnikäs
- Visuaalinen
- Tarinankertoja

MIKSI TARVITSEMME NUORISOTYÖHÖN TULEVAISUUSAJATTELUA?

Nuoret ja tulevaisuus

- ilmastomasennus/-ahdistus
- enimmäkseen negatiivinen visio tulevaisuudesta (maailma on synkkä ja pelottava)
- vaikutuksen puute
- voiman puute
- mielikuvituksen kriisi
- luottamuksen puute/radikalisoituminen

Photo by [Markus Spiske](#) on [Unsplash](#)

Mielikuvituksen voima

Ideat tulevaisuudesta...

”Ne auttavat meitä valmistautumaan haasteeseen ennen kuin se tapahtuu, tai koska ne antavat meille aikaa yrittää estää kriisiä; tai siksi, että ne avaavat mielemme ja inspiroivat meitä tekemään muutoksia elämässämme ja yhteisöissämme tänään.

Vähennämme riskiä joutua järkyttymään tulevaisuudestamme ja lisäämme kykyämme muokata sitä

*“Imaginable”
Jane McGonigal*

Photo by [Josh Hild](#) on [Unsplash](#)

MITÄ ON TULEVAISUUSA JATTELU

CHAPTER

ON

**Tulevaisuus on jo täällä – se ei vain
ole jakautunut kovin tasaisesti**

William Gibson

Johdanto tulevaisuusajatteluun

Oletko koskaan ajatellut missä olet kymmenen vuoden kuluttua?
Oletko koskaan ajatellut miltä maailma sitten näyttää? Se on
tulevaisuusajattelua.

Oliko sinulla muutama vaihtoehto, missä olet kymmenen vuoden
kuluttua? Oliko sinulla sitten muutamia vaihtoehtoja sille, miltä
maailma näyttää? Luulitko, että jokin näistä vaihtoehtoisista olisi
toivottavampi? Mietitkö, kuinka voit saada sen tapahtumaan? Se on
tulevaisuusajattelua.

Tulevaisuusajattelun määritelmä

Tulevaisuusajattelussa käytämme mielikuvitustamme kuvien muodostamiseen mahdollisista tulevaisuudesta. Omien arvojemme perusteella muodostamme mielipiteitä siitä, mitkä mahdollisista tulevaisuuskuvista ovat toivottavia. Jos tulevaisuuskuva todella innoittaa sinua ja olet määrätietoinen ihminen, alat pyrkiä sitä tulevaisuuden imagoa kohti.

Tulevaisuusajattelu määritellään "nykyisen kehityksen ja tulevaisuutta koskevien oletusten tunnistamiseksi ja haastamiseksi, vaihtoehtoisten tulevaisuuksien kuvittelemiseksi ja niiden yhdistämiseksi tämän päivän valintoihin", Lisa Puosa.

”Meidän on todella tärkeää muistaa,
kuinka paljon valtaa meillä on....
Ihmisten luoma järjestelmä: ihmiset
voivat muuttaa järjestelmää”

Ingrid La Fleur,
Afrofutur Strategies instituutin perustaja

Tulevaisuustutkimus, Futurologia

- Ennakoinnin tarkoituksena on keksiä, arvostaa ja ehdottaa mahdollisia ja todennäköisiä tulevaisuuksia sekä auttaa ihmisiä käymään läpi erilaisia vaihtoehtoja, jotta he voivat tehdä päätöksiä siitä, millaisen tulevaisuuden he haluavat. Näin on mahdollista tehdä tehokkaita suunnitelmia parhaan mahdollisen tulevaisuuden toteutumisen edistämiseksi. (Masini 1993, Bell 1996.)

- Laaja soveltamisala: Keskittyminen suureen mittakaavaan pitkällä aikavälillä.

Perusoleukset

- Tulevaisuus on monikko, ei yksikkö, eli se koostuu vaihtoehtoisista tulevaisuudesta, joiden todennäköisyys vaihtelee, mutta on periaatteessa mahdotonta sanoa varmuudella, mikä niistä toteutuu.
- Tulevaisuudentutkimuksen ensisijaisena tavoitteena on siis tunnistaa ja kuvata vaihtoehtoisia tulevaisuuksia. Tämä tarkoittaa kvantitatiivisen ja laadullisen tiedon keräämistä muutoksen mahdollisuudesta, todennäköisyydestä ja toivottavuudesta.

Tulevaisuustietoisuus

- Tietoinen ymmärrys siitä, millainen tulevaisuus on toivottavaa ja miten sitä voidaan edistää.
- Ymmärrys miten päätöksemme vaikuttavat todellisuuteen ja osallistua aktiivisesti tulevaisuuden luoviin prosesseihin arjessa.
- Ymmärtääksemme tulevaisuutta ja saadaksemme merkityksen ympärillämme oleville asioille ja tapahtumille, on tärkeää ymmärtää nykyhetki ja menneisyys - miksi olemme tulleet tähän todellisuuteen ja tilanteeseen . (Bjerstedt 1992)

Tulevaisuusajattelun periaatteet

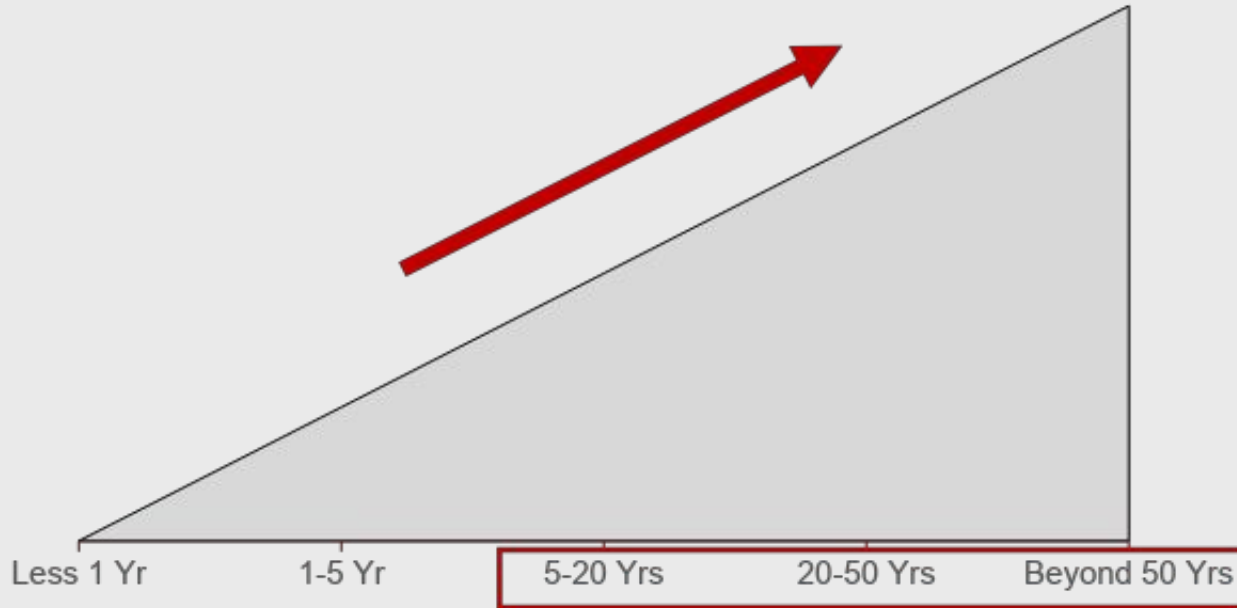
Tulevaisuus on arvaamaton. Voimme vain muodostaa mielikuvia ja käsityksiä siitä, millaisia tapahtumia edessämme on - puhumme useista vaihtoehtoisista tulevaisuudesta.

Tulevaisuus ei ole ennalta määrätty. Voimme pohtia, mitä todennäköisesti tapahtuu, kun tarkastelemme erilaisia mahdollisuuksia.

Voimme vaikuttaa tulevaisuuteen teoillamme ja valinnoillamme.

Siksi on tärkeää tietää, mikä on mahdollista, mikä on todennäköistä ja mikä on toivottavaa. Arvojen ja arvokeskustelun merkitys tulevaisuuden vaihtoehtoja pohdittaessa on siis väistämätöntä. (Rubin 2004)

Tulevaisuustutkimuksen aikaperspektiivi ▶●◆

Neljä tulevaisuuden polkua

Tulevaisuustutkimus tiivistää usein tulevaisuuden neljään tulevaisuuden polkuun:

- Mahdollinen,
- Todennäköinen ja
- Toivottu tulevaisuus,
- sekä villit kortit, joilla on pieni todennäköisyys, mutta suuri vaikutus (positiivinen tai negatiivinen), jos ne tapahtuvat.

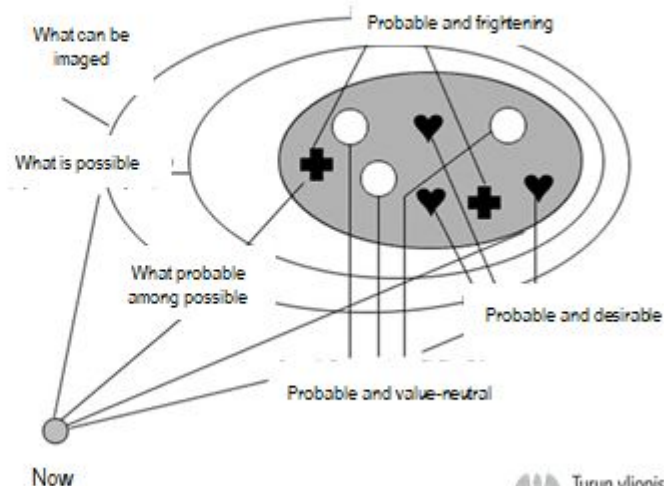
Neljä tulevaisuuden polkua

- Todennäköisyyden arviointi liittyy sekä todennäköisten että villikortti-tapahtumien havaitsemiseen ja luokitteluun, samalla kun otetaan huomioon mahdollisten tulevaisuuksien valikoima.
- Useimmat tulevaisuudentutkimuksen todennäköisyysarviot ovat laadullisia!!

Possible and
probable future
as a projection
of the present
(Rubin 2004)

Tulevaisuusajattelu

**Heikot
signaalit**

**Trendit/
Megatrendit**

**Villit
kortit**

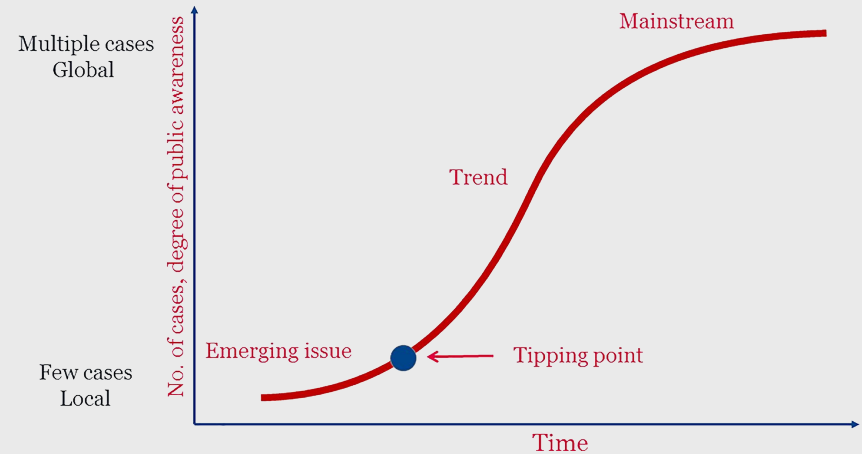
**Tulevai
suuden
kuvat**

Toiminta

Kun näemme yhä useampia samankaltaisia muutossignaaleja, kuten tasapainoinen kehitys, voimme puhua trendistä. Se, että eri puolilla maailmaa syntyy samankaltaisia aloitteita ja ratkaisuja, voi viitata siihen, että uusi suuntaus on muotoutumassa. Mitä enemmän voimme havaita muutoksia, uusia ratkaisuja, sitä voimakkaampi on suuntaus.

Villejä kortteja ovat odottamattomat tapahtumat, jotka voivat vahvistaa trendiä tai heikentää sitä.

Megatrendit ovat jo selvä muutossuunta, kuten kestävä kehitys.

Heikot signaalit

”Ennen kuin voit paremmin ennustaa, mitä saattaa tapahtua tai mitä tulevaisuudessa tarvitaan, sinun on täytettävä aivosi vihjeillä. Ja erityisesti on olemassa eräänlainen vihje, jonka futuristit on koulutettu havaitsemaan ja työskentelemään niiden kanssa: heikot signaalit muutoksesta.

Signaali muutoksesta on konkreettinen esimerkki siitä, kuinka maailma voisi jonain päivänä olla erilainen. Se voi olla pieni muutos, joka tapahtuu vain yhdessä kaupungissa, vain yhdessä koulussa tai yrityksessä. Mutta se on totta!”

“Imaginable”
Jane McGonigal

Heikot signaalit

Heikot signaalit ovat eläviä, yksityiskohtaisia, konkreettisia esimerkkejä innovaatiosta, muutoksesta tai keksinnöstä.

Voimakkaimmat heikot signaalit ovat ne, jotka löydät paikalliselta yhteisöltäsi.

Muutoksen heikon signaalin tutkiminen on kuin olisi tukimusmatkalla. Tarkoituksena ei ole ennustaa tulevaisuutta, vaan kysyä kysymys toisensa jälkeen, millainen tulevaisuus VOI OLLA.

Muutoksen heikko signaali voi auttaa sinua kasvattamaan uteliaisuuttasi tärkeitä uusia teknologioita, ideoita ja sosiaalisia liikkeitä kohtaan.

Minkälaisesta muutoksesta se on esimerkki?

Mikä ajaa tai motivoi muutosta? Miksi se tapahtuu?

Mistä signaali saa minut huolestumaan? Mikä se saa minut innostumaan?

Millainen maailma olisi, jos signaali yleistyisi?

Dutch Design Week, 2019,
Eindhoven, Nederlands

Heikot signaalit

MINDAR

“Mindar, androgyyni robottipappi, joka saarnaa buddhalaisia saarnoja neljäsataa vuotta vanhassa temppelissä Japanissa saadakseen nuoremmat kiinnostumaan uskonnollisesta opetuksesta.”

Artificial Intelligence
Future of religion

<https://sea.mashable.com/article/2515/japan-just-created-possibly-the-worlds-first-android-deity-and-shes-buddhist>

Tulevaisuusajattelu

Muutossignaaleista trendivoimiin

Tulevaisuudessa on voimia, jotka ovat merkittäviä TRENDIÄ tai ilmiöitä, joilla on todennäköisesti häiritsevä tai muuttava vaikutus yhteiskuntaan. Joskus niitä kuvataan megatrendeiksi tai vain muutostekijöiksi, jotka voimistuvat kuukausien, vuosien ja vuosikymmenten aikana.

►●◆ Tulevaisuus koostuu viidestä eri elementistä ja niiden välisistä suhteista:

1. Tapahtumat ja jokerit voidaan ymmärtää kaikeksi sellaiseksi, mikä vaikuttaa elämäämme ja siihen, miten asioita tehdään tavalla tai toisella.
2. Trendit ja megatrendit ovat asioiden ja tapahtumien kehitystä, jota voidaan seurata taaksepäin.
3. Heikot signaalit (tai varhaisindikaattorit, nousevat kysymykset) ovat nousevia uusia asioita ja ilmiöitä, joilla ei ole historiaa. Joillakin näistä uusista asioista voi olla suuri vaikutus tulevaisuuden luonteeseen - ne voivat muuttaa kehityksen suuntaa.
4. Tulevaisuuden mielikuvat ovat visioita, odotuksia ja pelkoja, joita ihmiset ja yhteiskunta liittävät tulevaisuuteen. Tulevaisuuden mielikuvilla on vahva rooli valintoja ja päätöksentekoa motivoivina tai lamaannuttavina tekijöinä, joskus myös itseään toteuttavina ennusteina.
5. Tulevaisuuden mielikuvat ohjaavat toimintaa. Tulevaisuus toteutuu sitten erilaisten toimien ja toimintojen tuloksena. (Ks. esim. Dator 1996, 107-110.)

Trendi - Nuorten pettymys

Se määritellään "irtautumiseksi ja luottamuksen puutteeksi ja/tai luottamuksen menetykseksi olemassa oleviin taloudellisiin, poliittisiin ja sosiaalisiin rakenteisiin maailmanlaajuisesti".

He ovat tällä hetkellä 1,21 miljardia 15–24-vuotiasta nuorta, ja he ovat yhä turhautuneempia vanhempien sukupolvien korruptoituneeksi, epäoikeudenmukaiseksi ja ilmastotoimiksi.

Tämä voi olla myönteinen voima, mutta... se saattaa aiheuttaa paljon "kapinallisia" ja radikalisoitumista. - Se voi tuoda kaaosta ja ääriliikkeitä.

WEF luokittelee tämän riskin "maailmanlaajuisesti ylimmäksi sokeaksi kulmaksi" - alueeksi, jolla nykyinen globaali reagointi aliarvioi vakavasti riskin todennäköisen tulevan vaikutuksen.

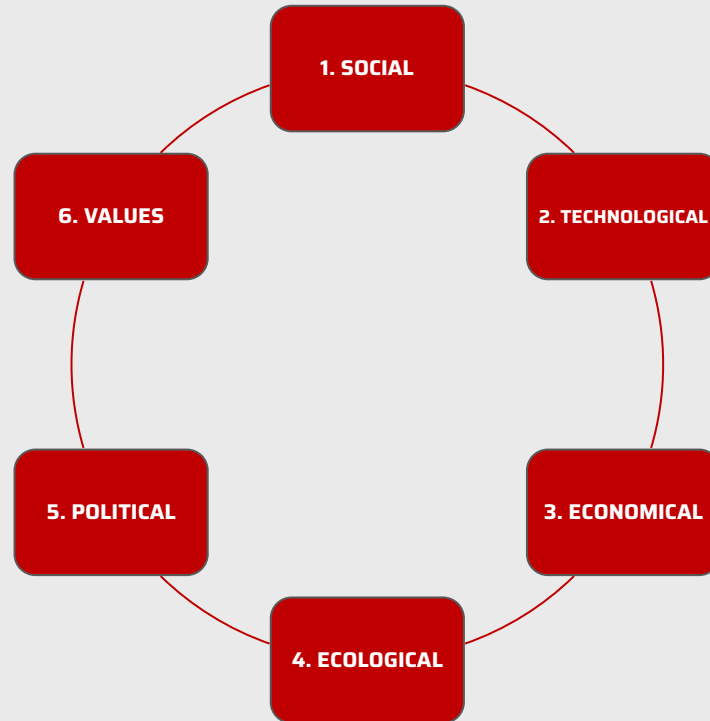
<https://www.theguardian.com/environment/2022/oct/14/just-stop-oil-activists-throw-soup-at-van-goghs-sunflowers>

►●◆ Miten voimme ymmärtää monimutkaista muutosta ympärillämme?

"STEEP-V" -kategoriat, jotka vaikuttavat liiketoimintaamme:

- Sosiaalinen (Social): arvot, asenteet, elämäntavat, kulutustrendit, demografiset vaikutukset, tulonjako, koulutus, väestökehitys, turvallisuus.
- Teknologia (Technological): uudet teknologiat, teknologian vaikutukset, tutkimus, kehitysnopeus, uudet tuotteet ja prosessit, tuotteiden elinkaaret, teknologiainvestoinnit ja valtion tutkimusmenot
- Ympäristö (Environmental): talouskasvu, inflaatio, korot, valuuttakurssit, verotus, työttömyys, tulot, suhdannesyklit, maailmankauppa ja resurssien saatavuus.
- Taloudelliset (Economic): materiaalit, resurssit, loppusijoitus, päästömääräykset, energia, kuljetusreitit, elinkaaret, otsoniaukon vaikutukset ja ilmaston lämpeneminen.
- Poliittinen (Political): poliittiset puitteet, työmarkkinapolitiikka, hallituksen politiikka, kilpailun valvonta, lainsäädäntö, poliittinen vakaus, veropolitiikka, kaupan esteet, turvallisuusvaatimukset ja tuet.
- *Arvot (Values) - mitä ovat uudet arvot, miten ne muuttuivat ja miksi?

TRENDS- STEEP V

Yhdistyneet Kansakunnat on määritellyt ihmisen aiheuttamat "megatrendit"

"Megatrendit ovat maailmanlaajuisia, pitkän aikavälin muutoskehityksiä, jotka vaikuttavat liiketoimintaan, talouteen ja kulttuureihin sekä yksilö- että yhteiskuntatasolla. Ne ovat useiden toisiinsa kietoutuneiden trendien, ilmiöiden ja kysymysten yhdistelmiä."

Futuresplatform

1. ilmastonmuutos ja luonnon tilan heikkeneminen,
2. eriarvoisuus,
3. kaupungistuminen,
4. nopeat väestönmuutokset ja
5. teknologinen vallankumous.

►●◆ Megatrends 2023

- Luonnon kantokyvyn heikkeneminen
- Hyvinvoinnin lisääntyvät haasteet
- Voimistuva taistelu demokratian puolesta
- kiihtyvä kilpailu digitaalisesta vallasta
- Halkeamat talouden perustuksissa

Megatrendi- Kestävä kehitys

"Maailman suurin hiilidioksidin talteenottolaitos on otettu käyttöön Islannissa, kun yrittäjät ja ympäristönsuojelijat pyrkivät vauhdittamaan teknologiaa, jonka he pitävät avainasemassa ilmastonmuutoksen yhä ankarampaa uhkaa vastaan."

<https://www.smithsonianmag.com/smart-news/worlds-largest-carbon-capture-plant-opens-iceland-180978620/>

►●◆ Kuinka tukea nuorten tulevaisuuden kuvaa?

- Mitkä ovat mahdolliset muutokset
Nopea teknologian muutos, työmarkkinat...
- Nuorten tulevaisuuden kuvat koostuvat
Heidän omista tiedoistaan ja kokemuksistaan
Uutiset, elokuvat, lehdet, sosiaalinen media, koulu, ystävät, vanhemmat, idolit jne.
- Nyky-yhteiskunta on sekava
Individualismi - hedonismi
Faktat vs. vaihtoehtoiset tosiasiat
Arvot todella muuttuvat?
- Kuinka heillä voi olla optimistinen ja mahdollinen tulevaisuuskuva?
Reagoiminen vs ennakkointi

Miten käyttää tulevaisuusajatt elua?

CHAPTER

03

TYÖKALULAATIKKO

Täältä löydät menetelmiä ja työkaluja, joita voit käyttää itsetutkiskeluun ja nuorten parissa työskentelemiseen.

TYÖKALULAATIKKO

1. Hans Rosling - nykyajan voima ja uteliaisuus
2. Milloin on tulevaisuus sinulle - itsetutkiskelu
3. Seiso linjalla
4. Mitä jos... muutoksen merkkejä
5. Skenaariot - trendeille.
6. Backasting
7. Tulevaisuuden visio - kaupunki vuonna 2050
8. Villit kortit...
9. Ylösalaisin
10. Elokuva - esimerkiksi "Back to the Future" Science Fiction (19985)

ALOITA ITSESI MINÄ NUORISOTYÖNTEKIJÄNÄ/Kasvattajana... KUINKA USEIN SINÄ

- haastattelet innovoijia,
- vieraillet erilaisissa tapahtumissa,
- katsot uusia paikkoja ja paikkoja,
- vieraillet näyttelyissä,
- osallistut tapahtumiin ja keskusteluihin,
- vieraillet festivaaleilla,
- katsot uutiset,
- katsot televisiota, katsot TED-puheita,
- etsit lukuja ja tilastoja,

Observe!
Be curious!

Aloitetaan nyt....

**"Ensimmäinen asia ajatella tulevaisuutta
on tietää nykyisyydestä."**

Professori Hans Rosling

Ennen kuin alamme puhua tulevaisuudesta, keskitytään nykyisyyteen. Nykymailman tutkiminen on todella tärkeä osa tulevaisuusajattelua. Uteliaisuus, uusien, joskus outojen aloitteiden tutkiminen, antaa meille tunteen siitä, mikä on muuttumassa ja miten tämä muutos voi vaikuttaa elämäämme.

Aloitetaan nyt....

**"Ensimmäinen asia ajatella tulevaisuutta
on tietää nykyisyydestä."**

Professori Hans Rosling

Kuinka lisätä uteliaisuutta? Katso tämä video ryhmäsi kanssa ja
keskustele sen jälkeen. Oliko siinä jotain yllättävää? Uusi?

Kuinka olla tietämätön maailmasta | Hans ja Ola Rosling

<https://youtu.be/Sm5xF-UYqdg>

Kysymyksiä pohdittavaksi:

- Kuinka paljon tiedät maailmasta?
- Mistä saat tietoa?
- Mistä lähteistä saat tietosi?
- Mikä yllätti sinut eniten tässä elokuvassa?
- Mitä voit tehdä saadaksesi objektiivisempaa tietoa maailmasta?

MITÄ TULEVAISUUS TARKOITTA SINULLE?

ITSENÄINEN POHDINTA

Ennen kuin alat työskennellä tulevaisuusajattelun kanssa, ota hetki miettiäksesi käsitystäsi/tunteitasi tulevaisuudesta.

Jokaisella meistä on erilainen käsitys tulevaisuudesta, tunteet, jotka saattavat vaikuttaa työhön.

Ole hyvä ja vastaa näihin kysymyksiin:

Miltä sinusta tuntuu, kun ajattelet tulevaisuutta?

Luuletko, että sinulla on vaikutusta tulevaisuuteen? Miksi miten?

Mitä ajatuksia sinulla on tulevaisuudesta?

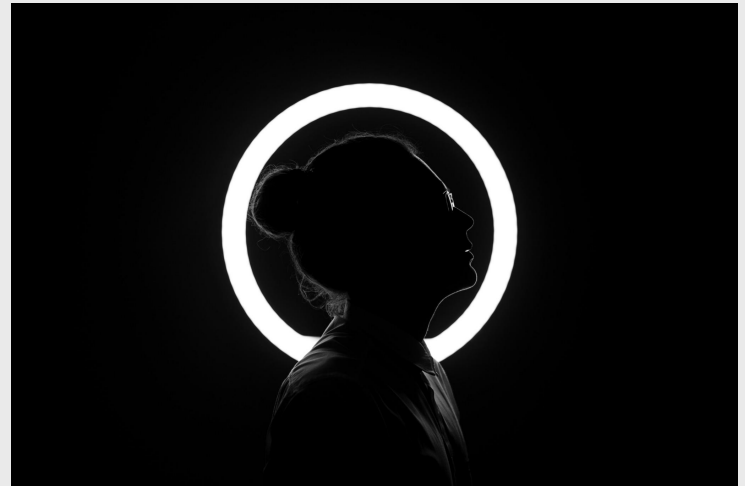

Photo by [Fábio Lucas](#) on [Unsplash](#)

Minä ja tulevaisuudet - seiso linjalla

Valmistelee linja lattialle (voit käyttää teippiä. Toiselle puolelle laitat "Hyväksyn" linjan toiselle puolelle laitat "Ei samaa mieltä" (muut versiot ovat menneisyys-nyt-tulevaisuus, yksi tunti - 10 vuotta). Ihmiset tarvitsevat asettua linjalle riippuu siitä, kuinka pitkälle he ovat samaa mieltä väittämien kanssa.

Minä ja tulevaisuudet

Seiso linjalla:

- Tulevaisuus on lineaarinen ja riippuu enimmäkseen tuurista ja hyvästä suunnitelmasta.
- Tulevaisuus on ennalta määrätty; siksi emme voi tehdä asialle juuri mitään
- Tulevaisuus on tuntematon alue. Tulevaisuus on arvaamaton.
- Muut rivit voivat olla:
- mennyt, nykyhetki, tulevaisuus
- yksi päivä, kuukausi, vuosi, 10 vuotta... (milloin sinulla on tulevaisuus)
- positiivinen - negatiivinen (miten ajattelet tulevaisuudesta)
- kohtalo - avoin

Mitä jos...? -peli

Valitse yksi muutossignaali ja mieti, kuinka elämäsi (asuminen, työ, vapaa-aika, koulutus...) muuttuu. Kysyminen mitä, jos kysymykset stimuloivat mielikuvitustasi ja luovuuttasi.

Esimerkki:

Mitä jos, kaiken ostamamme on oltava käytettyjä. (kierrätetty, käytetty uudelleen, valmistettu käytetyistä materiaaleista).

Meidän on ostettava kaikki käytettynä, laki kieltää uusien asioiden valmistamisen.

Miltä kauppa näyttää?

Mitä teet, kun tietokoneesi hajoaa?

Missä vanhempasi työskentelevät?

Mitä he opettavat sinulle koulussa?

Voit vapaasti kehittää mahdollisimman monia mitä jos kysymyksiä ja rakentaa monia tulevaisuuden skenaarioita!

Mitä jos...peli?

Palautekysymykset:

- Luuletko, että nämä tulevaisuudet ovat mahdollisia? Jos kyllä, miksi luulet? Näetkö nyt esimerkkejä, jotka voisivat olla merkkejä muutoksesta, jotka viittaavat tähän tulevaisuuteen?
- Millaisia todisteita voimme nyt löytää?
- Haluaisitko elää näissä tulevaisuuksissa? Mikä yllätti sinut?

Millaiseksi kuvittelet itsesi 2040?

1. Missä minä tarkalleen olen tulevaisuudessani?
-keitä muita täällä on ja mitä ympärilläni on?
(näkymä)
2. Mitkä säännöt ovat: kuinka samanlaisia tai erilaisia
ne ovat nykyajan säännöistä? (suhteet,
sopimukset, lait)
3. Mitä todella haluan tässä tulevaisuuden hetkessä
ja miten saan sen? (mahdollisuuksien
havaitseminen: ruoka, turvallisuus, työpaikat...)
4. Miltä minusta tuntuu nyt kun olen täällä? (tunteita)

Maailma vuonna 2050- rakenna kyläsi/kaupunkisi tulevaisuus

30 minuutissa yksittäin tai 3 hengen ryhmässä sinun tulee rakentaa prototyyppimateriaaleista (legopalikoita, paperimateriaaleja, sarjakuvia) kyläsi/kaupunkisi vuonna 2050.

Mikä muuttuu?

Mitä tulee vielä olemaan?

Mitä uusia paikkoja ilmestyy ja miksi?

Mikä katoaa ja miksi?

Millainen ilmasto tulee olemaan?

Tuleeko uusia kasveja?

Esitä muille. Mikä muuttuu ja miksi?

Photo by [Hu Chen](#) on [Unsplash](#)

JAA TARINASI TULEVAISUUDESTA

Mikä oli vaikeaa?

Mikä yllätti sinut?

Millaisia tunteita sinulla oli?

Photo by [Austin Chanon](#) [Unsplash](#)

Mikä on skenaario ja miten se tehdään

esimerkki yhdestä skenaariosta...

Jos sinulla on vaikeuksia luoda tarinasi, tutustu 2050.earth -projektiin. Sieltä löydät monia erilaisia tulevaisuustarinoita maailman eri kaupungeista. Inspiroidu!

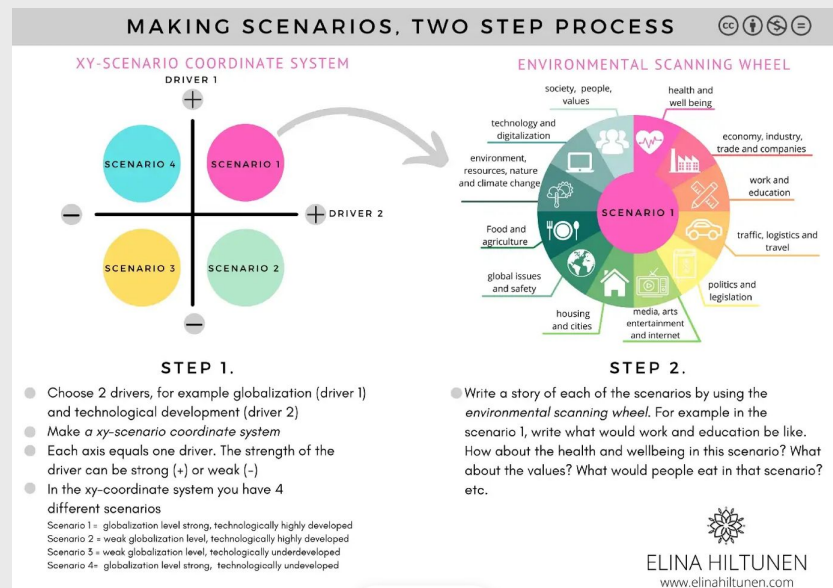
Käytä trendejä tulevaisuuden skenaarion rakentamiseen

Kestävä kehitys

vs Teknologia

Aseta kaksi trendiä asteikolle. Tämä antaa sinulle 4 mahdollista tulevaisuuden skenaariota trendien kehittymisestä riippuen. Esimerkissämme olemme käyttäneet kestävyyttä ja teknologiaa. Mieti sitten, miltä tulevaisuus näyttää, jos esimerkiksi kestävä kehitys ja teknologian trendit kehittyvät? Etsi esimerkkejä jokaisesta neljästä mahdollisesta skenaariosta. Tarkenna sitten jokaista näistä skenaarioista ja kuvaile niitä löytämiesi esimerkkien avulla.

Käytä trendejä tulevaisuuden skenaarion rakentamiseen Kestävä kehitys vs Teknologia

<https://elinafuturist.medium.com/futuregraphics-future-infographics-2e13bdf0e9e1>

Kestävä kehitys vs **Teknologia**

Voit myös sekoittaa enemmän kuin kaksi trendiä.
Valitse 4 trendiä ja yritä sekoittaa niitä. Millainen on tulevaisuus, jos nämä kaksi suuntausta kasvavat?

Trendi 1

Trendi 2

Trendi 3

Trendi 4

Scenario 1=
trendi 1+2

Scenario 2=
trendi 1+3

Scenario 3=
trendi 4+2

Scenario 4=
trendi ...+...

Kysymyksiä:

1. Miten nämä kaksi suuntausta toimivat yhdessä?
2. Mitä seurauksia näiden kahden suuntauksen kehittymisestä voi olla? (positiivinen ja negatiivinen)
3. Miltä meidän päivä näyttää? (työ, vapaa-aika jne.)

Kun skenaariot ovat valmiit, anna ryhmän valita jokin odottamattomista tapahtumista (villi kortti) ja pyydä heitä muokkaamaan skenaariota. Mikä muuttuu?

Villit kortit - mustat joutsenet

1. Internet-virus - kuvittele, ettei Internetiä ole. sinulla ei ole pääsyä tietoihin, pankkiin jne...
2. Auringonpurkaus
3. Asteroidi
4. Uusi Covid (virus laboratoriosta/bakteeri)
5. Nopea lämpötilan nousu
6. Suuri talouskriisi
7. Radikalisoituminen / suuret mielenosoitukset / demokratian epäonnistuminen
8. Luonnonvarojen puute (vesi)
9. Keinotekkoisten olentojen synty
10. Ihmisten eliniän pidentäminen

KERTOMUKSESI TULEVAISUUDESTA

Miten todellisuus muuttui skenaariossasi villin kortin ilmestymisen jälkeen?

Miten se vaikutti skenaarioosi?

Keneen tämä odottamaton tapahtuma vaikutti eniten?

Photo by [Austin Chanon](#) [Unsplash](#)

Haluaisitko elää tässä skenaariossa?

Lue tarina tai esitä yksi skenaario

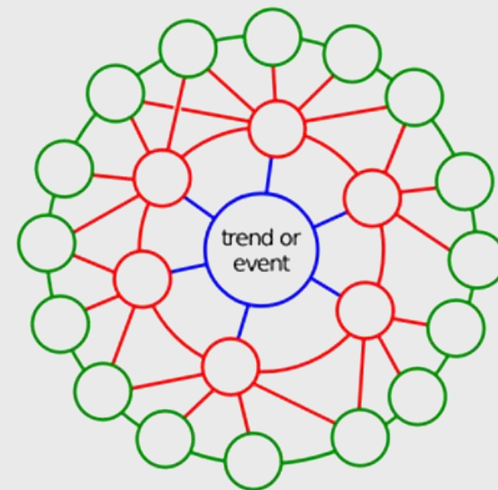

Mielekäs keskustelu elämisestä suunnitellussa tulevaisuudessa.

Tulevaisuuspyörä

Futuuri- ja tulevaisuuspyörän käynnistämiseksi arvioitavaa muutosta kuvaava keskustermi sijoitetaan sivun (tai piirustusalueen) keskelle. Sitten tapahtumat tai seuraukset, jotka seuraavat suoraan tästä kehityksestä, sijoitetaan sen ympärille. Seuraavaksi suorien seurausten (epäsuorat) seuraukset sijoitetaan ensimmäisen tason seurausten ympärille. Termit voidaan yhdistää solmuiksi puussa (tai jopa verkossa). Tasot merkitään usein samankeskeisillä ympyröillä. (Wikipedia)

Tulevaisuuspyörä

Luo tulevaisuuden skenaario (sininen kupla)

Selvitä tämän skenaarion seuraukset (vihreät kuplat)

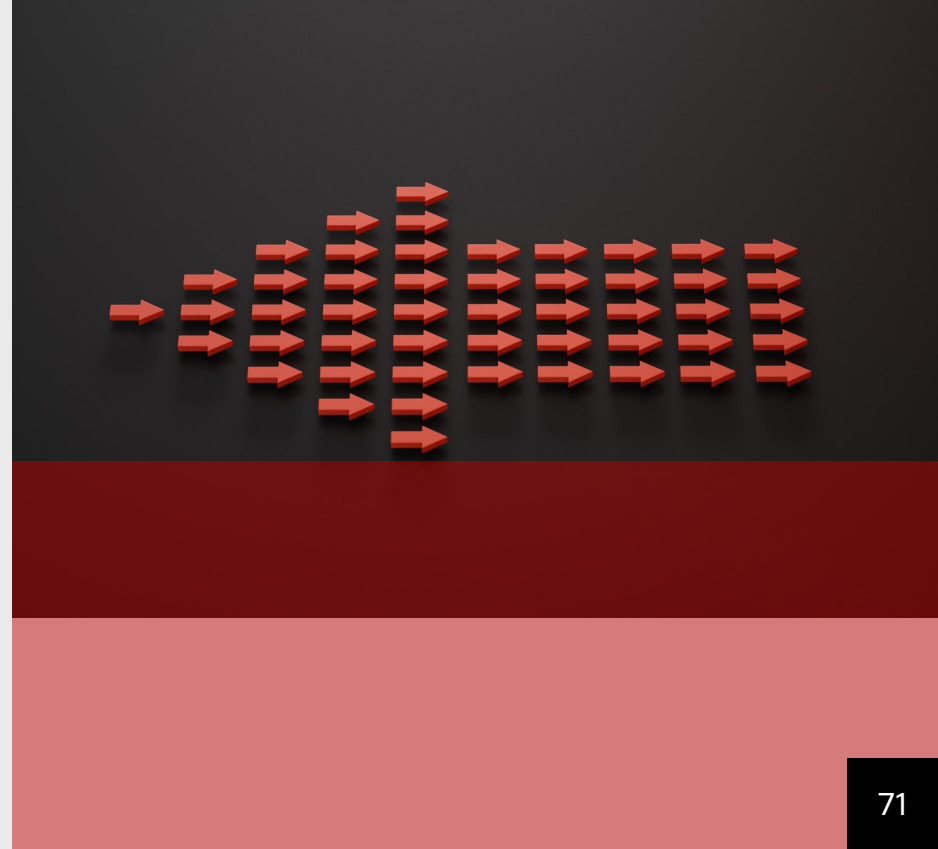
Selvitä näiden seurausten seuraukset (oranssit kuplat)

BACK CASTING

Kuvittele toivottava tulevaisuutesi
ja ajattele taaksepäin
ymmärtääksesi, mitä tämän
skenaarion tulee tapahtua

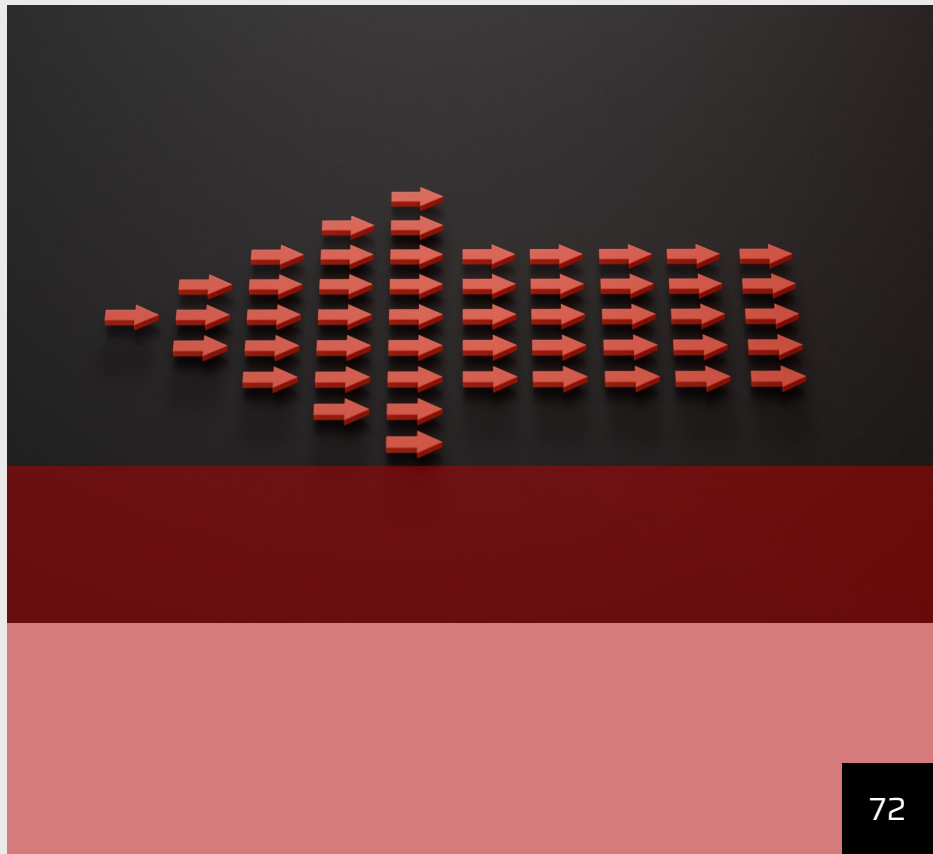

BACK CASTING

Kun sinulla on yksi tulevaisuus
(esimerkiksi kaupunkisi vuonna
2050). Mieti, mitä pitäisi tapahtua
vuosina 2045, 2040, 2035, 2030,
2025, jotta tämä skenaario
toteutuu?

Mikä olisi ensimmäinen
toimenpide tämän skenaarion
toteuttamiseksi?

Backcasting

100 tapaa, joilla kaikki voi olla toisin tulevaisuudessa. Ylöspäin käännetty maailma.

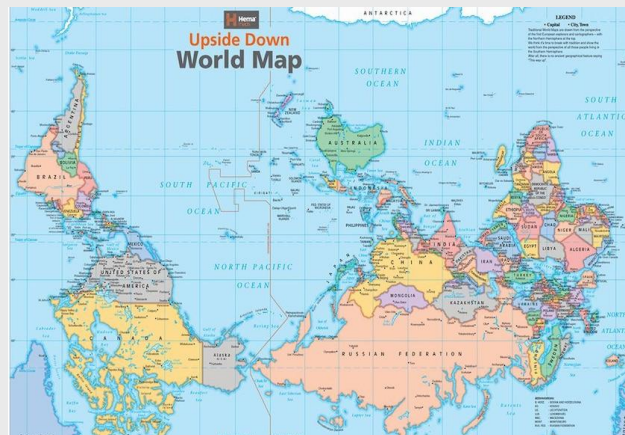

"Valitset aiheen, kuten työ, ruoka tai oppiminen. Sitten luettelet sata asiaa, jotka ovat totta siitä tänään. Mitä yksinkertaisempi tai ilmeisempi tosiasia, sitä parempi. Seuraavaksi kirjoitat jokaisen tosiasian yksitellen uudelleen niin, että kymmenen vuoden kuluttua on totta päinvastoin – vaikka uudet ideat kuulostavatkin aluksi kuinka naurettavalta tahansa. Lopuksi etsit vihjeitä tai todisteita muutoksesta, joka tapahtuu jo tänään, että nämä ideat ovat uskottavia ja realistisia.

FAKTA: Kengät eivät ole ilmaisia. Ihmisten on ostettava ne.

PÄINVASTOIN: Kymmenen vuoden kuluttua kengät ovat ilmaisia.

VINKKEJÄ: tietojen tarjoaminen yrityksille, sairausvakuutusyhtiöiden tai hallitusten tarjoamat "älykengät". "

https://twitter.com/Amazing_Maps/status/378928430769000449

BACK TO THE FUTURE (1985)

Katsottuasi elokuvan "Takaisin tulevaisuuteen",
keskustele.

1. Mistä pidit / et pitänyt elokuvassa?
2. Mitä elementtejä vuoden 1985 elokuvasta löydämme tänään? Mitä on "toteutunut" ja voimmeko nähdä tämän päivän normaalina?
3. Mikä on tieteiskirjallisuuden rooli?
4. Voivatko nykyiset tieteiskirjallisuuselokuvat auttaa meitä luomaan uusia tulevaisuuden skenaarioita? Jos on, miten?
5. Tiedätkö muita elokuvaa, joka kertoo tulevaisuudesta?

KENEN TULEVAISUUS?

1. Ryhmissä opiskelijat valitsevat yhden poliittisen puolueen ja tekevät tutkimusta ymmärtääkseen puolueen vision
2. Koko luokka kehittää 3 tulevaisuusskenaariota (ei liity poliittisiin puolueisiin)
3. kukin ryhmä valitsee yhden näkökohdan yhdestä skenaarioista ja luo vaalikampanjan ääriiviivat valitsemansa näkökohdan perusteella
4. jokainen ryhmä valmistelee ja pitää poliittisen puheen, jossa hahmotellaan argumenttejaan muutoksen puolesta

"Jokaisen hyödyllisen lausunnon tulevaisuudesta pitäisi aluksi tuntua naurettavalta"

"Aluksi naurettavien tulevaisuusideoiden keksiminen tarkoittaa sitä, että silmät ovat täysin auki, jotta voit kerätä todisteita uusista ja yllättävistä mahdollisuuksista. Se tarkoittaa, että korvat ovat maata vasten, joten huomaat muutoksen jyllinät nopeammin ja voit varoittaa muita tulevasta. Tätä varten sinun on myös jollakin tavalla löydettävä tapa huijata aivosi huomaamaan asioita, jotka se tavallisesti jättäisi huomiotta. "

Jim Dator, yksi tulevaisuusajattelun rahoittajista, Havaijin yliopisto.

Muut materiaalit:

Websites (access on 28.02.2022):

<https://www.sensiblefutures.co>

<https://www.teachthefuture.org>

[The Futures Thinking Teachers Pack by FutureLab](#)

<https://whatismyipaddress.com/classic-80s-movies-that-accurately-predicted-the-future>

[The Future Is Ours: Strategic Foresight Toolkit - Making Better Decisions by Save the Children](#)

<https://www.teachthefuture.org>

<https://www.theguardian.com/environment/2022/oct/14/just-stop-oil-activists-throw-soup-at-van-goghs-sunflowers>

<https://elinafuturist.medium.com/futuregraphics-future-infographics-2e13bdf0e9e1>

[Green Comp- The European sustainability competence Framework.](#)

<https://emergentbydesign.com/2010/12/08/3-tools-for-futures-thinking-foresight-development/>

<https://www.sitra.fi/en/topics/megatrends/>

Books and reports:

Rubin, Anita (2004) Tulevaisuudentutkimus tiedonalana. TOPI - Tulevaisuudentutkimuksen oppimateriaalit. Tulevaisuuden tutkimuskeskus, Turun yliopisto. <https://tulevaisuus.fi/>, retrieved 14.09.2022.

Masini, E. 1993. Why Futures Studies? Grey Seal, London.

Bell, W. 1996. The Sociology of the Future and the Future of Sociology. Sociological Perspectives.

Dator, J. 1996. Futures Studies as Applied Knowledge. In book Slaughter, R. (ed.). New Thinking for a New Millennium. Routledge, London & New York, ss. 103-115.

McGonigal J., 2021 "Imaginable" Jane McGonigal

Skalska Z., Kołodziej R. (2022) Prototyping 2040, Futures Thinking Book, Zuzanna Skalska, Rafał

Inspiroidu:

Podcast:

EP 130

Futurepod Episode 130

This is what Generational Futures is all about. A conversation between Peter Bishop and two of the Teach the Futures Young Voices winners: Amna Habiba (from Pakistan) and Alice Machado (from Brazil)

Interviewed by: Peter Hayward

EP 68

Futurepod Episode 68

In this podcast, we have Peter Hayward and Peter Bishop returning for a conversation. Peter Hayward is an internationally respected futures thinker, foresight practitioner and educator. He is also a co-creator and co-host of FuturePod. Peter Bishop is a professional futurist, a retired Associate Professor of Strategic Foresight, and the former Director of the graduate program in Futures Studies at the University of Houston.

Guests: Peter Bishop and Peter Hayward

EP 09

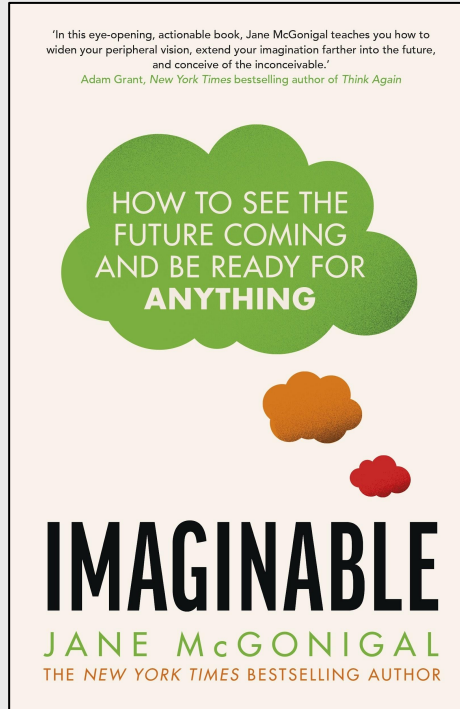
A life of teaching the future Futurepod...

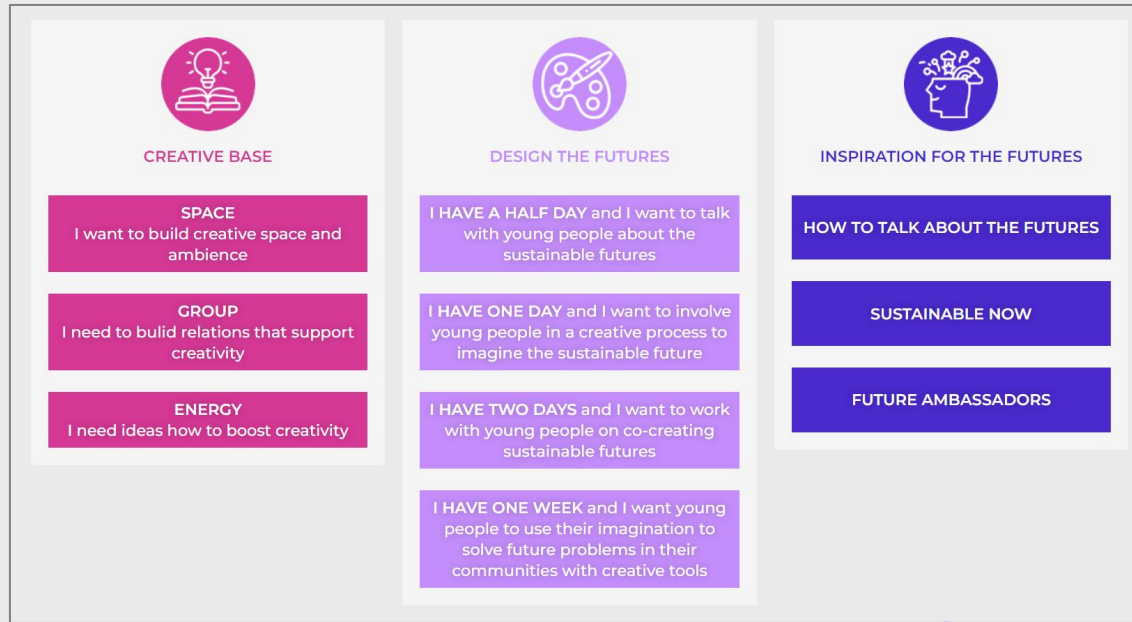
Teach the Future founder Peter Bishop taught future studies for over 30 years and he tells the story of how that program evolved over time. He also discusses how an understanding of history and change is central to thinking clearly about possible futures. He also explains Teach the Future, which encourages and supports futures education in schools at all levels.

Interviewed by: Peter Hayward

<https://www.teachthefuture.org/podcasts>

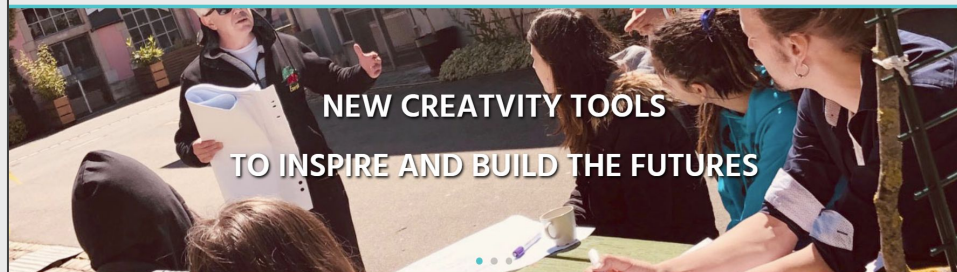
Inspiroidu:

<https://imaginarium-toolbox.eu>

LISÄTIETOJA TULEVAISUUDEN AJATTELUSTA, MUTTA MYÖS LUOVUUDESTA JA INNOVAATIOISTA LÖYDÄT VERKKOSIVUSTOSTAMME. KANNUSTAMME TESTAMAAN MENETELMIÄ JA ANNA MEILLE PALAUTETTA! RAKENNETAAN TULEVAISUUDEN LÄHETILÄIDEN YHTEISÖ!

Imagination and creativity are important to the success of young people. We want to make sure they have the best environment to develop the creativity needed to inspire and build their personal, professional and sustainable community's futures.

The goal of IMAGINARIUM project is to co-create new creativity tools, using expertise of youth workers and experience of partner organisations in Design Thinking, Futures Thinking and sustainability.

KIITOS